

МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра права та публічного адміністрування

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОКПП 1.2.4 НОРМОПРОЕКТУВАЛЬНА ТА ПРАВОРЕАЛІЗАЦІЙНА
ДІЯЛЬНІСТЬ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ
(шифр і назва навчальної дисципліни)

Освітньо-професійна програма Публічне управління та адміністрування
(назва)

Спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування
(код та найменування спеціальності)

Спеціалізація _____
(назва спеціалізації)

Факультет економіко-правовий
(назва факультету)

2020–2021 навчальний рік

Робоча програма

Нормопроектувальна та правореалізаційна діяльність в публічному управлінні
(назва навчальної дисципліни)

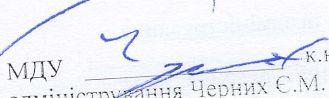
для здобувачів вищої освіти ОПП «Публічне управління та адміністрування»
Спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Розробник: к.н.держ.упр. доцент кафедри права та публічного адміністрування
Надежденко А.О.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри права та публічного адміністрування Маріупольського державного університету

Протокол від «28» серпня 2020 року № 1

В.о. завідувача кафедри права та публічного адміністрування

МДУ к.ю.н., доцент, доцент кафедри права та публічного адміністрування Черних Є.М.

© Надежденко А.О., 2020 рік
© МДУ, 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 5	28 Публічне управління та адміністрування	Нормативна (професійної підготовки)	
Модулів – 3	Освітньо-професійна програма «Публічне управління та адміністрування» Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: науково-дослідна робота		Семестр	
Загальна кількість годин - 150		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: 2 аудиторних – 50 самостійної роботи студента – 100	Освітній рівень: Магістр	Лекції	
		26 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		24 год.	10 год.
		Самостійна робота	
		96 год.	130 год.
		Індивідуальні завдання	
4 год.	-		
		Вид контролю: 1-й семестр - екзамен	

Примітка : Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

Для денної форми навчання – 30% аудиторних годин; 70% самостійної роботи

Для заочної форми навчання -20% аудиторних годин; 80% самостійної роботи

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: сформувати у здобувачів вищої освіти систему уявлень про зміст теоретичної, формальної та практичної моделей процедур діяльності органів публічної влади; порядок здійснення правової експертизи нормативно-правових актів; умови набрання чинності нормативно-правовими актами; правила підготовки і формулювання нормативних актів органів публічної влади; вимоги до застосування термінології в нормативно-правових актах.

Завдання: формування у здобувачів вищої освіти компетентностей здійснювати ефективну нормопроектувальну та правореалізаційну діяльність суб'єкта публічного адміністрування в умовах суспільних змін.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі: навчальна дисципліна «Нормопроектувальна та правореалізаційна діяльність в публічному управлінні» належать до вибіркових навчальних дисциплін професійної підготовки освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» освітнього рівня «Магістр».

Передумови для вивчення дисципліни:

Дисципліни, що передують вивченню даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких спирається на дану дисципліну
-	Концептуальні засади публічного управління адміністрування Публічні фінанси та бюджетна політика Соціальна і гуманітарна політика на державному місцевому рівні Публічна служба та кадровий менеджмент

Перелік компетентностей:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК01).
2. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо (ЗК02).
3. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології (ЗК05).
4. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК07).
5. Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію, працювати в команді з дотриманням етичних норм та цінностей мультикультурного суспільства, здійснювати наукову полеміку та спілкування державно та іноземною мовами (ЗК08).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

1. Здатність організувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери (СК02).
2. Здатність організувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, зокрема

розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування (СК03).

3. Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними (СК05).

4. Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України (СК06).

5. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування (СК07).

6. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції (СК10).

7. Здатність критично осмислювати й розв'язувати складні задачі та проблеми, що потребують міждисциплінарних підходів, оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної / недостатньої інформації та суперечливих вимог (СК11).

Результати навчання:

1. Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення (РН02).

2. Знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції (РН03).

3. Визначати пріоритетні напрями впровадження електронного урядування та розвитку електронної демократії (РН05).

В результаті вивчення даної дисципліни на основі даної програми здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- поняття та види нормотворчості;
- стадії правозастосовного процесу та правила підготовки правозастосовних актів;
- зміст теоретичної, формальної та практичної моделей процедур діяльності органів публічної влади;
- порядок здійснення правової експертизи нормативно-правових актів;
- умови набрання чинності нормативно-правовими актами;
- правила підготовки і формулювання норм актів органів публічної влади;
- вимоги до застосування термінології в нормативно-правових актах.

вміти:

- забезпечувати підготовку і підписання супровідних документів до проектів нормативно-правових актів
- визначати структуру (атрибути) нормативно-правових актів та правила їх формулювання і оформлення;
- застосовувати правила підготовки нормативно-правових актів у практичній діяльності;
- забезпечувати виконання судових рішень щодо визнання неконституційними чи незаконними нормативно-правових актів;
- забезпечувати дотримання стадій процедури нормотворчості;

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ НОРМОПРОЕКТУВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ

Тема 1. Поняття нормопроектувальної техніки та її основні елементи. Види актів органів виконавчої влади. Розпорядчий документ. Нормативно-правовий акт.

Поняття нормопроектувальної техніки. Основними елементами нормопроектувальної техніки. Види актів органів виконавчої влади. Вимоги до актів органів виконавчої влади: логічна послідовність викладу; взаємозв'язок нормативних положень; відсутність суперечностей у тексті проекту акта, узгодженість його положень з актами законодавства; оптимальна стислість викладу нормативних положень. Кожне слово повинне нести смислове навантаження; доступність для розуміння; точність та уніфікованість термінології, дотримання мовних норм; зменшення до мінімуму кількості актів з одного питання. Структурні складові розпорядчого документу. Структурні одиниці розпорядчого документа. Процедура розробки нормативно-правового акту.

Тема 2. Дії юридичної служби в сфері застосування правил нормопроектувальної техніки

Застосування правил нормопроектувальної техніки:

- при розробленні проектів нормативно-правових актів з питань, що належать до компетенції органу виконавчої влади;
- при перевірці на відповідність законодавству і міжнародним договорам України проектів наказів та інших актів, що подаються на підпис керівника органу виконавчої влади, при погодженні (візуванні) їх за наявності віз керівників заінтересованих структурних підрозділів;
- при проведенні юридичної експертизи проектів нормативно-правових актів, підготовлених структурними підрозділами органу виконавчої влади, за результатами якої готує висновки за формою, що затверджена Міністерством юстиції України, погоджує (візує) їх за наявності віз керівників заінтересованих структурних підрозділів;
- при перегляді разом із структурними підрозділами органу виконавчої влади нормативно-правових актів та інших документів з питань, що належать до його компетенції, з метою приведення їх у відповідність із законодавством;
- при внесенні керівникові органу виконавчої влади пропозиції щодо подання нормативно-правового акта на державну реєстрацію;
- при розгляді проектів нормативно-правових актів та інших документів, які надійшли для погодження, з питань, що належать до компетенції органу виконавчої влади, та підготовки пропозицій до них.

Тема 3. Правотворча діяльність суб'єктів публічної влади.

Нормотворчий процес суб'єктів публічної влади як складова адміністративно юрисдикційної діяльності. Суб'єкти нормотворчого процесу публічної влади. Стадії нормотворчого процесу суб'єктів публічної влади. Механізм реалізації актів нормотворчої діяльності суб'єктів публічної влади.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. ПРАВОРЕАЛІЗАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ

Тема 4. Нормативні акти органів і посадових осіб місцевого самоврядування як джерела муніципального права в Україні.

Місце правових актів органів і посадових осіб місцевого самоврядування в системі джерел муніципального права в Україні. Основні групи нормативно-правових актів органів місцевого самоврядування за юридичною силою. Чотири види правових актів, які видаються муніципальними органами (або їх посадовими особами). Правове регулювання нормотворчого процесу в органах місцевого самоврядування в Україні. Правова база нормотворчого процесу в органах місцевого самоврядування в Україні. Приписи підзаконних актів. Стадії нормотворчого процесу в органах місцевого самоврядування.

Тема 5. Набрання чинності нормативно-правовими актами в Україні.

Правила набрання чинності нормативно-правовими актами в Україні. Етапи регуляторної діяльності. Показники результативності регуляторного акту. Процедура оприлюднення документів, підготовлених у процесі здійснення регуляторної діяльності. Відстеження результативності регуляторного акту; заходи, спрямовані на оцінку стану впровадження регуляторного акту та досягнення цим актом цілей, задекларованих при його прийнятті. Перегляд регуляторного акту, заходи, спрямовані на приведення регуляторним органом прийнятого ним акту у відповідність з принципами державної регуляторної політики.

Тема 6. Види та особливості нормативно-правових актів органів і посадових осіб місцевого самоврядування в Україні

Види нормативно-правових актів органів і посадових осіб місцевого самоврядування в Україні за їх юридичною природою. Статут територіальної громади села, селища, міста. Регламент місцевої ради. Рішення ради. Розпорядження сільського, селищного, міського голови, голови районної у місті, районної, обласної ради. Рішення виконавчого комітету сільської, селищної, міської ради. Накази керівників відділів, управлінь та інших виконавчих органів сільських, селищних, міських, районних у містах рад. Рекомендації постійних комісій місцевих рад. Основні напрями вдосконалення правового регулювання системи нормативно-правових актів органів і посадових осіб місцевого самоврядування в Україні.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	срс.		л	п	лаб	інд	срс
1	2	3	4	5	6	7						
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Загально-теоретичні засади виборчого права												
Тема 1. Поняття нормопроектувальної техніки та її основні елементи. Види актів органів виконавчої влади. Розпорядчий документ. Нормативно-правовий акт	24	4	4		1	16	28	4	2			22
Тема 2. Дії юридичної служби в сфері застосування правил нормопроектувальної техніки	24	4	4		1	15	22	2	2			21
Тема 3. Правотворча діяльність суб'єктів публічної влади	24	4	4			15	22					
Усього годин за модуль	72	12	12		2	46	72	4	4			64
Змістовий модуль 2. Порядок організації та проведення виборів в Україні												
Тема 4. Нормативні акти органів і посадових осіб місцевого самоврядування як джерела муніципального права в Україні	26	4	4		1	16	26	2	2			22
Тема 5. Набрання чинності нормативно-правовими актами в Україні	26	4	4			16	26	2	2			22
Тема 6. Види та особливості нормативно-правових актів органів і посадових осіб місцевого самоврядування в Україні	26	6	4		1	18	26	2	2			22
Усього годин за модуль	78	14	12		2	50	78	6	6			66
Модуль 2												
ІНДЗ					4							
Усього годин	150	26	24	-	4	96	150	10	10			130

5. Теми семінарських занять

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Тема 1. Поняття нормопроектувальної техніки та її основні елементи. Види актів органів виконавчої влади. Розпорядчий документ. Нормативно-правовий акт.</p> <p>1. Поняття нормопроектувальної техніки та її основні елементи. 2. Види актів органів виконавчої влади. 3. Розпорядчий документ. 4. Нормативно-правовий акт.</p>	4
2	<p>Тема 2. Дії юридичної служби в сфері застосування правил нормопроектувальної техніки.</p> <p>1. Діяльність юридичної служби в сфері застосування правил нормопроектувальної техніки. 2. Особливості застосування правил нормопроектувальної техніки.</p>	4
3	<p>Тема 3. Правотворча діяльність суб'єктів публічної влади.</p> <p>1. Поняття, сутність та структура виборчих правовідносин. 2. Класифікація виборчих правовідносин. 3. Суб'єкти виборчих правовідносин. 4. Виборчі обмеження (цензи) та привілеї. 5. Зміст виборчих правовідносин.</p>	4
4	<p>Тема 4. Нормативні акти органів і посадових осіб місцевого самоврядування як джерела муніципального права в Україні</p> <p>1. Місце правових актів органів і посадових осіб місцевого самоврядування в системі джерел муніципального права в Україні. 2. Основні групи нормативно-правових актів органів місцевого самоврядування за юридичною силою. 3. Правове регулювання нормотворчого процесу в органах місцевого самоврядування в Україні. 4. Стадії нормотворчого процесу в органах місцевого самоврядування.</p>	4
5	<p>Тема 5. Набрання чинності нормативно-правовими актами в Україні</p> <p>1. Нормотворчий процес суб'єктів публічної влади як складова адміністративно-юрисдикційної діяльності. 2. Суб'єкти нормотворчого процесу публічної влади. 3. Стадії нормотворчого процесу суб'єктів публічної влади. 4. Механізм реалізації актів нормотворчої діяльності суб'єктів публічної влади.</p>	4
6	<p>Тема 6. Види та особливості нормативно-правових актів органів і посадових осіб місцевого самоврядування в Україні</p> <p>1. Види нормативно-правових актів органів і посадових осіб місцевого самоврядування в Україні за їх юридичною природою. 2. Статут територіальної громади села, селища, міста. 3. Регламент місцевої ради. Рішення ради. 4. Розпорядження сільського, селищного, міського голови, голови районної у місті, районної, обласної ради. 5. Рішення виконавчого комітету сільської, селищної, міської ради. 6. Накази керівників відділів, управлінь та інших виконавчих органів сільських, селищних, міських, районних у містах рад. 7. Рекомендації постійних комісій місцевих рад. 8. Основні напрями вдосконалення правового регулювання системи нормативно-правових актів органів і посадових осіб місцевого самоврядування в Україні.</p>	4

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття нормопроектувальної техніки та її основні елементи. Види актів органів виконавчої влади. Розпорядчий документ. Нормативно-правовий акт. 1. Поняття нормопроектувальної техніки та її основні елементи. 2. Види актів органів виконавчої влади. 3. Розпорядчий документ. 4. Нормативно-правовий акт.	2
2	Тема 2. Дії юридичної служби в сфері застосування правил нормопроектувальної техніки. 1. Діяльність юридичної служби в сфері застосування правил нормопроектувальної техніки. 2. Особливості застосування правил нормопроектувальної техніки.	2
3	Тема 3. Правотворча діяльність суб'єктів публічної влади. 1. Поняття, сутність та структура виборчих правовідносин. 2. Класифікація виборчих правовідносин. 3. Суб'єкти виборчих правовідносин. 4. Виборчі обмеження (цензи) та привілеї. 5. Зміст виборчих правовідносин.	
4	Тема 4. Нормативні акти органів і посадових осіб місцевого самоврядування як джерела муніципального права в Україні 5. Місце правових актів органів і посадових осіб місцевого самоврядування в системі джерел муніципального права в Україні. 6. Основні групи нормативно-правових актів органів місцевого самоврядування за юридичною силою. 7. Правове регулювання нормотворчого процесу в органах місцевого самоврядування в Україні. 8. Стадії нормотворчого процесу в органах місцевого самоврядування.	2
5	Тема 5. Набрання чинності нормативно-правовими актами в Україні 5. Нормотворчий процес суб'єктів публічної влади як складова адміністративно-юрисдикційної діяльності. 6. Суб'єкти нормотворчого процесу публічної влади. 7. Стадії нормотворчого процесу суб'єктів публічної влади. 8. Механізм реалізації актів нормотворчої діяльності суб'єктів публічної влади.	2
6	Тема 6. Види та особливості нормативно-правових актів органів і посадових осіб місцевого самоврядування в Україні 9. Види нормативно-правових актів органів і посадових осіб місцевого самоврядування в Україні за їх юридичною природою. 10. Статут територіальної громади села, селища, міста. 11. Регламент місцевої ради. Рішення ради. 12. Розпорядження сільського, селищного, міського голови, голови районної у місті, районної, обласної ради. 13. Рішення виконавчого комітету сільської, селищної, міської ради. 14. Накази керівників відділів, управлінь та інших виконавчих органів сільських, селищних, міських, районних у містах рад. 15. Рекомендації постійних комісій місцевих рад. 16. Основні напрями вдосконалення правового регулювання системи нормативно-правових актів органів і посадових осіб місцевого самоврядування в Україні.	2

6. Теми практичних занять – не передбачено навчальним планом

7. Теми лабораторних занять – не передбачено навчальним планом

8. Самостійна робота

Самостійна робота передбачає необхідність самостійного опанування здобувачем вищої освіти основними теоретичними положеннями, категоріями, термінами, що використовуються даною навчальною дисципліною, а також самостійне оволодіння основними методами наукового дослідження та розвиток самостійного теоретичного правового мислення.

Опрацьовуючи самостійно матеріал здобувачу вищої освіти бажано використовувати джерела, що запропоновані в загальному списку рекомендованих джерел.

Формами контролю виконання здобувачем вищої освіти самостійної роботи є усне або письмове опитування та перевірка правильності виконання навчальних завдань під час індивідуально-консультативної роботи викладача.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття нормопроектувальної техніки та її основні елементи. Види актів органів виконавчої влади. Розпорядчий документ. Нормативно-правовий акт	16
2	Тема 2. Дії юридичної служби в сфері застосування правил нормопроектувальної техніки	15
3	Тема 3. Правотворча діяльність суб'єктів публічної влади	15
4	Тема 4. Нормативні акти органів і посадових осіб місцевого самоврядування як джерела муніципального права в Україні	16
5	Тема 5. Набрання чинності нормативно-правовими актами в Україні	16
6	Тема 6. Види та особливості нормативно-правових актів органів і посадових осіб місцевого самоврядування в Україні	18

9. Індивідуальні завдання

Написання самостійної (індивідуальної) наукової роботи з аналітичним оглядом наукових публікацій за визначеною тематикою.

Мета наукової роботи здобувача вищої освіти: напрацювання самостійних творчих навичок з підготовки письмової роботи, яка представляє собою загальний огляд (аналіз) наукових публікацій та розгорнуте і аргументоване викладення власного погляду здобувача вищої освіти, з можливістю критичного підходу до деяких наукових теоретичних підходів за визначеною темою наукового дослідження.

Вимоги до змісту самостійної (індивідуальної) наукової роботи:

- структура роботи складається з плану, вступу, основної частини, загальних висновків, списку використаних наукових та нормативних джерел;
- вступ має містити загальний аналіз актуальності проблематики теми дослідження;
- основний зміст роботи повинен містити детальний аналіз проблематики визначеної теми наукової роботи з оглядом наукових підходів та власних аргументованих ідей до вирішення проблеми, можливий аналіз нормативного матеріалу та матеріалів юридичної практики;
- загальні висновки по роботі – коротке викладення чітко сформульованих ідей і належно обґрунтованих пропозицій основної частини, які мають науково-практичне значення і є самостійним здобутком здобувача вищої освіти;
- посилання на використані джерела.

Оформлення роботи:

- загальний обсяг всієї роботи не має перевищувати 15 друкованих сторінок;
- поля: верхнє, нижнє – 2 см, зліва - 2,5 см, справа –1,5 см;
- шрифт - 14 Times New Roman, інтервал – 1,5;
- нумерація сторінок.

Оцінювання: рівень аналізу наукових (нормативних) джерел, повнота розкриття теми, послідовність і правильність аргументації власних думок, якість оформлення та презентації, тощо.

Тематика самостійної (індивідуальної) наукової роботи затверджується викладачем.

Теми для написання самостійної (індивідуальної) наукової роботи:

1. Поняття нормотворчої діяльності (нормотворчості). Співвідношення понять «нормотворчість», «правотворчість» та «законотворчість». Відмінність нормотворчості від нормоутворення.
2. Суб'єкти нормотворчої діяльності. Нормотворча компетенція.
3. Принципи нормотворчості: гуманізм, демократизм, гласність, законність, науковість, системність, техніко-юридична досконалість, професіоналізм.
4. Функції нормотворчої діяльності..
5. Нормотворчий процес. Стадії нормотворчого процесу.
6. Планування нормотворчої діяльності, його види.
7. Правове регулювання нормотворчої діяльності.
8. Поняття та ознаки нормативно-правових актів. Юридична сила нормативно-правових актів.
9. Види нормативно-правових актів. Закони та підзаконні нормативно-правові акти.
10. Види законодавчих актів за значенням і місцем у системі законодавства. Види підзаконних нормативно-правових актів за суб'єктами нормотворчості.
11. Чинність та дія нормативно-правових актів. Дія нормативно-правових актів у часі, просторі та за колом осіб.
12. Система нормативно-правових актів: склад та ієрархія.
13. Поняття експертизи нормативно-правових актів, її види.
14. Правова експертиза нормативно-правових актів.
15. Особливості наукової правової експертизи проекту нормативно-правового акта.
16. Експертиза нормативно-правових актів на відповідність.
17. Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.
18. Гендерно-правова експертиза нормативно-правових актів.
19. Нормотворча діяльність місцевих органів виконавчої влади.
20. Нормотворчість органів місцевого самоврядування (муніципальна нормотворчість).
21. Акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування.
22. Основні напрями вдосконалення правового регулювання системи нормативно-правових актів органів і посадових осіб місцевого самоврядування в Україні.

10. Методи навчання

Лекції, семінарські (практичні) заняття, робота в Інтернеті, складання проєктів нормативно-правових актів, обговорення конкретних правових ситуацій, індивідуальна робота.

11. Критерії оцінювання

Поточна перевірка знань, тематична перевірка та підсумковий контроль.

Перелік питань, що виносяться на екзамен:

1. Поняття нормопроектувальної техніки та її основні елементи.
2. Види актів органів виконавчої влади.
3. Розпорядчий документ.
4. Нормативно-правовий акт.
5. Діяльність юридичної служби в сфері застосування правил нормопроектувальної техніки.
6. Особливості застосування правил нормопроектувальної техніки.
7. Поняття, сутність та структура виборчих правовідносин.
8. Класифікація виборчих правовідносин.
9. Суб'єкти виборчих правовідносин.
10. Виборчі обмеження (цензи) та привілеї.
11. Зміст виборчих правовідносин.
12. Місце правових актів органів і посадових осіб місцевого самоврядування в системі джерел муніципального права в Україні.
13. Основні групи нормативно-правових актів органів місцевого самоврядування за юридичною силою.
14. Правове регулювання нормотворчого процесу в органах місцевого самоврядування в Україні.
15. Стадії нормотворчого процесу в органах місцевого самоврядування.
16. Поняття експертизи нормативно-правових актів, її види.
17. Правова експертиза нормативно-правових актів.
18. Особливості наукової правової експертизи проекту нормативно-правового акта.
19. Нормотворчий процес суб'єктів публічної влади як складова адміністративно-юрисдикційної діяльності.
20. Суб'єкти нормотворчого процесу публічної влади.
21. Стадії нормотворчого процесу суб'єктів публічної влади.
22. Механізм реалізації актів нормотворчої діяльності суб'єктів публічної влади.
23. Види нормативно-правових актів органів і посадових осіб місцевого самоврядування в Україні за їх юридичною природою.
24. Статут територіальної громади села, селища, міста.
25. Регламент місцевої ради. Рішення ради.
26. Розпорядження сільського, селищного, міського голови, голови районної у місті, районної, обласної ради.

27. Рішення виконавчого комітету сільської, селищної, міської ради.
28. Накази керівників відділів, управлінь та інших виконавчих органів сільських, селищних, міських, районних у містах рад.
29. Рекомендації постійних комісій місцевих рад.
30. Основні напрями вдосконалення правового регулювання системи нормативно-правових актів органів і посадових осіб місцевого самоврядування в Україні.

12. Засоби оцінювання

Систему контролю складають: екзамен, усне опитування (співбесіда), реферати, електронні презентації, семінари.

За часом педагогічний контроль передбачає поточний, тематичний, модульний і підсумковий.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль 1. Поточний контроль та самостійна робота						Модуль 2 ІНДЗ	Модуль 3 Підсумкова атестація	Сума
ЗМ 1			ЗМ 2			15	Залік - 50	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6			
5	5	5	5	5	5			

По завершенні визначається рейтинг знань в межах 100 бальної шкали.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку ПМК
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C	задовільно	
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення: Необхідним обладнанням є персональні комп'ютери з програмним забезпеченням: MS Word, MS Excel, Power Point.

15. Рекомендовані джерела інформації

Базова

1. Конституція України: від 28.06.1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст.141.

2. Про Регламент Верховної Ради України: Закон України: від 10.02.2010 р., № 1861-VI. *Офіційний вісник України*. 2010. № 12. Ст. 565.

3. Ганич О. А. Правотворчість в державному управлінні: навч. посіб. Донецьк: ЛАНДОН-XXI, 2014. 414 с.

4. Лата, Н. Ф. Адміністративно-правове регулювання нормотворчої діяльності органів виконавчої влади: дис... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2004. 200 арк.

5. Михалюк С. Правотворчість як складова державного управління. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2009. Вип. 1. С. 192-197.

6. Охріменко Н. Нормотворча діяльність міністерств в Україні: проблеми реалізації. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2012. Вип. 3. С. 182-189.

7. Правила підготовки проектів актів Кабінету Міністрів України, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 06.09.2005 N 870 (із змінами).

8. Типова інструкція з діловодства у центральних органах виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих органах виконавчої влади, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 30.11.2011 р. № 1242 (із змінами).

9. Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств, інших органів виконавчої влади, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.1992 № 731 (із змінами).

10. Порядок подання нормативно-правових актів на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України та проведення їх державної реєстрації, затверджений наказом Міністерства юстиції України від 12.04.2005 № 34/5, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 12.04.2005 року за № 381/10661 (в редакції наказу Міністерства юстиції України від 15.05.2013 № 883/5, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15.05.2013 р. за № 742/23274).

11. Загальне положення про юридичну службу міністерства, іншого органу виконавчої влади, державного підприємства, установи та організації, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 26.11.2008 № 1040 (із змінами).

12. Наказ Міністерства юстиції України «Про затвердження форми висновку юридичної служби міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади та його територіальних органів, місцевих державних адміністрацій за результатами проведення юридичної експертизи проекту нормативно-правового акту» від 06.07.2011 N 1805/5, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 07.07.2011 р. за N 826/19564.

Допоміжна

1. Барський В. Р. Муніципальна нормотворчість як вираз інтересів громадського суспільства. *Актуальні проблеми держави і права*. 2008. Вип. 40. С. 262-267.

2. Гетьман Є. А. Функції нормотворчої діяльності органів виконавчої влади. *Митна справа*. 2013. № 5(2.2). С. 86-94.

3. Задирака Н.Ю. Теоретико-правові питання законотворчості: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.01. Київ, 2005. 16 с.

4. Ничка Ю. Підзаконна правотворчість: загальнотеоретична характеристика. *Вісник Львівського університету. Серія юридична*. 2015. Вип. 61. С. 45-49.

5. Плавич В. П. Сучасна правотворчість: Проблеми теорії і методології: моногр. дослідж. Одеса: Астропринт, 2013. 274 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://portal.rada.gov.ua/> – офіційний веб-сайт Верховної Ради України.

2. <https://www.president.gov.ua/> – офіційний веб-сайт Президента України.

3. <https://www.kmu.gov.ua/> – офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.